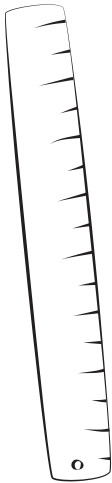

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien resepti

Ainesosat:

- Yhteistyö
- Tutkiva ja toiminnallinen ote
- Riittävä kesto
- Teeman valinta
- Oppiainekohtaiset sisällöt ja tavoitteet
- Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet
- Oppilaiden maailma ja osallisuus
- Opettajan rooli

Mausteet:

- Paikallisuus
- Ajankohtaisuus

Ainesosa 1: Yhteistyö

Oppiainerajat ylittävän monialaisen oppimiskokonaisuuden (= MOK) suunnitteleminen ja toteuttaminen vaatii opettajien välistä aitoa yhteistyötä, luottamusta ja osaamisen jakamista. Yhteistyö edellyttää uskallusta luottaa kolleegaan ideoinnissa, suunnittelussa, yhteisten oppilaiden ohjauksessa, keskeneräisyydessä, kaaoksessa, onnistumisissa ja arvioinnissa. Yhteistyö on vastuun ottamista omasta osuudesta, yhteisestä tunnelma- ja ilmapiiristä ja tiimin vuorovaikutuksesta. Se vaatii myös sitoutumista yhteiseen suunnitteluun.

Omien ajatusten, pedagogisten näkemysten ja uusien ideoiden jakaminen voi ahdistaa: jos virheiden pelko elää oppilaisissa, se elää vähintään yhtä tiukasti meissä opettajissa. Keskenkäisy, palautteen vastaanottaminen ja oman tekemisen asettaminen muiden nähtäväksi on sitä, mihin opettajan tulisi valmentaa oppilaitaan. Meidän on oltava rohkeita, luotettava työyhteisöömme ja käsiteltävä suunnittelussa ja toteutuksessa vastaan tulevia vaikeita asioita avoimesti ja reilusti. Muistakaamme samalla olla armollisia itsellemme ja kollegallemme: kun suunnittelee MOKia, tulee varmasti tehneeksi myös mokia – se kuuluu kehittävän ja kokeilevan toiminnan luonteeseen!

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu vaatiikin tuttua kehittämisen sykliä: suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan, suunnitellaan uudelleen. Sykli voi olla tiivis ja ketterä tai tähdätä laajoihin ja pitkäkestoiisiin muutoksiin. Kokeilemalla jokainen koulu löytää itselleen parhaat tavat toteuttaa monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Opetussuunnitelma antaa tähän raamit, mutta jättää paljon väljyyttä myös koulu- ja oppilaskohtaisille valinnoille.

”Yhteistyötä tarvitaan erityisesti monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa. – Koulut tekevät myös keskinäistä yhteistyötä. Tavoitteena on edistää opetuksen kehittämistä ja yhtenäisyyttä sekä vahvistaa henkilöstön osaamista. – Toiminta paikallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa edistää pedagogiikan kehittämistä.” (POPS 2014, 36.)

Yhteistyön voima piilee siinä, että erilaiset osaamiset tuodaan yhteen. Yksikään opettaja ei nimittäin ole eikä hänen tarvitsekaan olla mestari kaikilla osa-alueilla. Yksi loistaa lasten osallistamisessa, toinen tv-tuolla ja kolmas tuntee opettavat faktat etu- ja takaperin. On tärkeää, että monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa myös opettajat pääsevät sekä käyttämään vahvuuksiaan hyödyksi että oppimaan itse uutta. Kokonaisuuksien kautta pääsemme myös arvioimaan, millaista

osaamista työyhteisöllä ei vielä ole ja mistä sitä olisi mahdollista hankkia: täydennyskoulutuksista tai tekemällä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Yhteistyö koulun sisällä ja muiden koulujen kanssa antaa mahdollisuuden yhtäältä kehittää omaa osaamista muiden avulla, toisaalta tarjota omaa erityisosaamista muiden hyödynnettäväksi ja opittavaksi. Toimimalla yhdessä opettajat välittävät yhteistyön tekemisen mallia myös oppilaille. Rajojen ylitykset ovat sallittuja: rinnakkaisluokat voivat toteuttaa yhteistyössä monialaisen oppimiskokonaisuuden, eri-ikäiset oppilaat voivat työskennellä yhdessä, oppimaan ja tutkimaan voidaan lähteä koulun ulkopuolelle, koulun ulkopuoliset asiantuntijat voivat tulla kouluun ja yhteistyötä voidaan tehdä paikallisten kunnallisten toimijoiden ja yritys- ja järjestötoimijoiden tai vaikkapa kansainvälisen ystävyysluokan kanssa. Tärkeintä on, että tekeminen ja yhteistyö tukevat kullekin monialaiselle oppimiskokonaisuudelle asetettuja tavoitteita ja oppiaan oppimista.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet tukevat perusopetuksen oppimiskäsitystä: ”oppimisen nähdään tapahtuvan vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa” (POPS 2014, 42). Työskentely on monipuolista, ja uteliaisuuden ja ihmettelyn synnyttämää tiedonjanoa pyritään tyydyttämään luontevalla yhteistyöllä toisten oppilaiden ja niin koulussa toimivien kuin koulun ulkopuolisten aikuistenkin kanssa.

Kapasiteettikapseli

Kapasiteettikapselilla kartoitetaan, millaista henkilöstön hallitsemaa osaamista ja tätä täydentävää koulun ulkopuolista osaamista koulussa hyödynnetään. Samalla hahmotetaan, millaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia täydennetyin kapasiteetein olisi mahdollista rakentaa. Millaista osaamista haluaisitte ja tarvitsisitte omaa kapasiteettikapselianne täydentämään?

Piirtäkää taululle tai fläpppaperille nelikenttä ja täyttäkää se seuraavasti:

<p>NYKYOSAAMINEN</p> <p>Millaista henkilöstönne omaa ja koulun ulkopuolisten tahojen (kolmas sektori, yritykset, huoltajat jne.) osaamista koulussanne on tällä hetkellä käytössä ja millaisia oppimiskokonaisuuksia niiden avulla on jo toteutettu?</p>	<p>TAVOITEOSAAMINEN</p> <p>Millaisia aiemmin hyödyntämättömiä oman henkilöstön ja koulun ulkopuolisten toimijoiden osaamisista olisi tärkeää ottaa mukaan oppimiseen?</p>
<p>NYKYISET MAHDOLLISET OPPIMISKOKONAISUUDET</p> <p>Millaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia nykyisin käytössä olevien osaamisen perusteella voisi toteuttaa?</p>	<p>TAVOITEKOKONAISUUDET</p> <p>Millaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia täydennetyin osaamisista olisi mahdollista toteuttaa?</p>